

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolalaisen ja karjalalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 4 • Perjantaina 30. tammikuuta 2004

55. VUOSIKERTA

Irtonumerohinta 1 €

LAATUA
EDULLISUUTTA
AMMATTILAISelta

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/
kivi-istutustyöt
- Sormuksien
valmistus
- Ja nyt myös
lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIIKE

Juhani Lankinen Ky

Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)

Tuttuja vieraita

Aune Korhonen

**Kuka olet ja mitä
Sinulle kuuluu?**

Aune Korhonen, syntynyt Kurkijoen Rummunsuon Puntalan ryhmässä 1926. Olen asunut jo kauan Kolilla. Aviossa, 5 lasta ja 4 lastenlasta.

**Minkälaista työtä olet
tehnyt?**

Sota-aikana maanviljelys-töitä kotona Karjalassa ja noin puoli vuotta Pataljoonan esikunnan toimistossa. Sitten liikeapulaisena, postissa ja konttorissa.

*Se virallinen
nuoruuden
kuva.*

*Laina-sis-
kon pyörän
kydissä 2-
vuotiaana.*

*Oma nurkka
taidenäyttelyssä, 2001.
(Alh. vas.)*

*Koulun lo-
pettajaiset,
1942.
(Alh. oik.)*

Avioiduttua maanviljelystä, karjan, lasten,- vanhus-ten ja taloudenhoitoa.

Harrastukset ja luottamustoimet?

Luottamustoimia muutamia, harrastukset lukeminen, käsityöt, maalaus, kirjoittaminen ja ikuinen aikuisopiskelu.

**Mitä karjalaisuus
Sinulle merkitsee?**

Karjalaisuus on minulle verenperintönä tullut itseltään selvä asia. olen perinyt luonteenlaatuni ja tapani elää elämäni geeneissä. Sanon vieläkin mie ja sie.

**Mitä karjalaisperinteitä
edelleen ylläpidät
elämässäsi? Miten olet
kokenut oman karjalaisuutesi?**

Äidin opettamia ruokia ja käsitöitä teen. Olen myös yrittänyt muistaa vanhempien neuvot että emme elä yksin tässä maailmassa, "arvaa oma arvo si anna arvo toisellekin".

Oletko käynyt kotiseutumatkoilla? Kokemuksesi siellä?

Olen monta kertaa. Hyviä kokemuksia että monet kukkivat lunnonkasvit kotiraunioiden piirissä olivat lisääntyneet. Jotkut ome-

Sisäsiyuilla TANAN

**Ken tietää komeista
naisista sivulla 3**

Aune Korhonen jatkaa sivulla 4

**Ensimmäisen päätoimittajan
muistolle sivulla 4**

**Arvi Heinonen
sotasyksystä sivulla 5**

Mielipiteitä sivulla 6

**Aino Koppi
kettupirskatista sivulla 7**

Karjala-matkalla v. -92. Olihan sentään rappuset jääneet.

na- ja kirsikkapuut sinnittelivät vielä elossa. Järkyttävintä oli omaisten- kuin myös sankari-hautojen tuhoaminen. Viljelemättä jätetty hyvät pellot, ja yleinen huolimattomuus.
Kerro joku muistosi Karjalasta.

Olen Kurkijokelaisessa kertonut aikaisemmin useita jo kolmen vuosikymmenen ajan.

**Onnellinen lapsuus-
muistosi?**

Lapsuudesta muistan vain onnellisia päiviä, aurinkoa, perheyhteyttä, eläinystävä, hyvät naapurit ja kauniin kukkivan maiseman.

**Mitä ajattelet
Karjala-kysymyksestä?**

En usko näkeväni sitä

JATKU SIIVULLA 4

30.1.2004

Helmikuun heleät

Päivä pitenee tasaisesti. Aamusta ja illasta sen jo huomaa, kun on tarkkana. Päivän piteneminen vaikuttaa suoraan ihmisen jaksamiseen, energiatasoon. Ihminen on niin riippuvainen valosta. Tuntuu, että mitä vanhemmaksi tulee, sitä enemmän voimia määrään todella vaikuttaa valo. Kuinka talven pimeinä aamuina herätessään kaipaakaan sitä, kun kevätaurinko herättää ilman herätyskelloa ja energiaa on heti vaikka pienelle kylälle.

Ensi viikolla vietämme runoilija Runebergin päivää. Ennen vanhaan runoilijoilla oli suuri merkitys ihmisille, jopa kokonaisen kansan jaksamiselle. He loivat valoa, intoa ja kaipausta johonkin kauniimpaan, suurempaan - kuten vaikka itsenäisyyteen.

Nykyrunoilijoille ei sellaista asemaa anneta - liekö ansaitusti. Nykyrunous on monelle täysin ymmärtämätöntä - ennen säkeet olivat selkeitä silti, vaikka niissä saattoi olla suurikin salattu ajatus takana.

Aika muuttaa kaikkea, kieltäkin. Ennen opetettiin pilkkusääntöjä, nyt pilkut saavat esiintyä tai olla esiintymättä tekstissä lähes miten sattuu. Väliamerkkien käyttö kaikkiaan

on muuttunut, teksteissä näkee jopa monen rivin väliamerkkittömiä, käsittämättömiä lause-hirviöitä.

Ilmari Kianto ei kirjoittaessaan miettinyt pilkkuja. Kun sitten kustannustoimittaja lähetti hänen tekstinsä takaisin ja pyysi laittamaan pilkut paikalleen, ratkaisi Kianto asian omalla tavallaan. Hän löi kirjoituskoneellaan arkillisen pelkkiä pilkkuja, lähetti paperin ja käsikirjoituksen takaisin kustantajalle ja mukana lappunen: Laittakaa itse paikalleen.

Niinhän se on. Kuka tahansa voi opetella pilkkusäännöt tai säännöttömyyden, mutta Runebergin tai Kiannon tapaan pystyy vain harva kirjoittamaan. Sisältö on aina tärkeämpi - se sanottakoon rohkaisuksi kaikille Kurkijokelaiseenkin kirjoittaville.

Runopalstamme on saanut paljon kiitosta ja siksi haluankin muistuttaa, että otamme mielellämme siihen vastaan tekstejänne.

Ihminen kaipaa valon lisäksi myös kauneutta, silmiinsä ja sieluunsa. Sitä tarjoavat runopalstamme runot, siksi ne ovat tärkeä osa lehden sisäktöä.

Maire Soiluva

Hartaus sunnuntaiksi 1.2.
4. sunnuntai loppiaisesta

**Kuka
tyynnyttäisi
myrskyn?**

Muistan kuinka lapsena kesämökillä järvellä soudellessa tuuli saattoi joskus yllättää pienen veneilijän. Aina eivät voimat tuntuneet riittävän ponnistellessa lähestyvän ukkosmyrskyn tuulta vastaan. Vaahtopäiset aallot keikuttivat pelottavasti soutaen ponnistelevaa.

Se oli elävä hetki muistella pyhäkoulussa opittua Raamatun kertomusta Jeesuksesta, joka tyynnytti myrskyn. Oli mielikuvitusta kihottavaa ajatella olevansa Pietari, joka haluaa Mestarin lailla kävellä veden päällä.

Ajan kanssa on elämä tuonut vastaan suurempiakin myrskyjä kun ukonilman lapsena kesämökillä. Luonnonvoimia väheksymättä: elämän suurimmat vastatuulet tai kaiken kumoon kaatavat rajuilmat repivimmillään ovat siäisen kokemusmaailman ilmiöitä.

Elämän ruhjeet ja epäonnistumiset, haaveitten romahdamiset, läheisten ja kanssaihminen aiheuttamat pettymykset, joutuminen silmäkkäin oman kyvyttömyyden ja rikkinaisuuden kanssa voivat olla konsanaan raastavampia kuin luonnonilmiöiden rajaus.

Puita ympäriltä kaatava trombi voi jäädä muistikuriin koko elämän ajaksi. Itse kokemus on ohi muutamassa minuutissa. Mutta entä kun sisäinen myrsky ei ota laantuakseen? Mitä sitten, jos koko elämää koskevaan "auta Herra, me hukumme" -huutoon ei tunnukaan olevan vastaajaa? Lapsen kuolema, tieto puolison uskottomuudesta tai irtisanominen voivat romahduttaa koko elämän. Eikä mistään tule palokuntaa sammuttamaan paloa, ei pelastusmiehistä raivaamaan runioita!

Raamatussa kuullaan niitä, jotka "pysyvät lujana, kuten pysyy se, joka ikään kuin näkee Näkymättömän". (Hepr. 11:27)

Koko elämän tuhoavan myrskyn riepotellessa on arvokasta, että osaa ja yrittää, edes "ikään kuin", nähdä Näkymättömän. Kun sisäinen kipu polttaa sietämättömästi, kun elämän tulehtuneet haavat verestävät avoimina, se on kutsu kohottaa katse Näkymättömään - todellisuuteen, mikä on olemassa, vaikka sen läsnäoloa ei aistikaan. Se auttaa muistamaan, että nyt päättymättömän tuntuisesti riehuvasta myrskystä huolimatta menneisytydessä ja yhtä hyvin myös tulevaisuudessa, on aivan varmasti minuakin varten tynä, on auringonpaistetta, iloa ja lepoa.

Hän, joka haluaa sitoa itsensä ja toivonsa Näkymättömään on se, joka uskoo, että koko elämän sortuessa Elämä myös kannattelee. Sellainen luottamus on lahjaa.

Raamattu kertoo, kuinka Herramme ennen myrskyn tyynnyttämistä oli yksinäisyydessä rukoilemassa. Se on Näkymättömän katselemista.

Esa-Matti Peura

Kuolleita

Rakkaamme

**Toivo Emil
TAITONEN**

s. 10.05.1917 Kurkijoki
k. 03.01.2004 Loimaa

Kaivaten

Hilkka
Antti ja Riitta
Susan, Pasi, Sofia ja Emilia
Jaakko
Sukulaiset ja ystävät

Niin kuin muuttolintusten tie
kotoa kauas matka vie.
Jää turvaksi Herrani rakkaiden luo
haltuusi kaikki uskoa suo.

Siunaus toimitettu läheisten läsnäollessa. Lämmin kiitos osanotosta.

Tapahtumia

Hiitolaiset ry VUOSIKOKOUS

pidetään lauantaina 7.2.2004 kello 13.00 alkaen Karjalatalon Käkisalmissalissa, osoite Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Kokouksessa käsitellään sääntöjen 9 § mukaiset asiat. Tervetuloa kokoukseen!

Johtokunta

KARJALAISUUS ELÄÄ - RUNOT ja KUVAT KERTO VAT

la 20.03.2004 klo 14.00

KARJALATALO, YLÄSALI (2.kerros)
(Käpylänkuja 1, HELSINKI)

Runoryhmä-KANERVAT, ohj. Elvi Arminen
Musiikki Yrjö Luukkonen
UUSINTAESITYS YLEISÖN PYYNNÖSTÄ
Kirjojen- ja arpojen myyntiä klo 13.00 alkaen.

TERVETULO!
Järj. Uudenmaan Karjalaisseurojen Piirin
KULTTUURITOIMIKUNTA.

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Minä vuonna Suomen ensimmäiset liikennevalot otettiin käyttöön Helsingissä?
2. Kuinka pitkän matkan liito-orava pystyy liittämään?
3. Mikä on muinaisen Ne-vajärven nykyinen nimi?
4. Kuka valittiin Jeesuksen opetuslapseksi Juudas Iskariotin tilalle?
5. Minkä romaanihahmon esikuva Viljam Pylkäs oli?
6. Mikä sairaala on Tilkka?
7. Millainen on ihmisoikeusjärjestö Amnesty Internationalin tunnus?
8. Kuinka vanha keksintö on purukumi?
9. Mikä on maiva?
10. Mikä on Pekka Puupään vaimon nimi?

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSÖP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Maire Soiluva
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Vesikoskenkatu 13 As 21, 3220 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh. (02) 762 2551
Matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta satuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)

Etusivu 60 centtiä/mm

Muut sivut 45 centtiä/mm

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa.

Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joitakin kaksoisnumeroita juhlapyhien aikoihin. Painosmäärä 2000 kpl.

Rakkaamme

**Anna Lyyli
VUOHELAINEN**

o.s. Rasilainen, ent. Heinonen
s. 9.10.1907 Kurkijoki
k. 10.1. 2004 Loimaan aluesairaala

Kaipaaksella muistaen

Jorma ja Oili
Heikki, Pirjo, Pekka ja Marja
Kaarina ja Jarmo
Jarkko, Sanna, Konsta ja Alpo
Aimo perheineen
muut sukulaiset ja ystävät

Niin pienet, pienet on piirit maan,
mut taivas on suuri ja laaja
ja taivas on kuultava korkeuttaan
ja taivas on tähtinen, taaja.
Yks vaan on taivas, yks Jumaka vaan,
on jokaisella se sielussaan,
ja taivas on rauha täytetyn työn.

Siunaus toimitettu. Lämmin kiitos osanotosta. Kiitos myös Oripään palvelutalon henkilökunnalle äitimme hyvästä hoidosta.

150 Kurkijokelainen VUOTTA SITTEN...

lauantai, tammikuun 30

Kurkijokelaisessa maailmalta

Valkoista orjakauppaa

Vatikaanin sanomalehti Observatore Romano hyökkäsi tiistaina " moraalityöntekijöiden " huonomaineisia kauneuskilpailuja vastaan, joita voidaan verrata raakaan valkoiseen orjakauppaan ".

Filmituottajat ja ohjaajat ovat pääsyyllisiä filmitoiminnan moraalityöntekijöiden tai ainakin sen moraalityöntekijöiden puutteeseen. Vastaväite, että " yleisö haluaa juuri sellaista " , on väärä, väittää lehti.

Ilmoituksia

Hetekoita
 Taajapohjaisia 9950,-
 patjoja 2300,-
 Pormestarinsohva 15 000,-
Huonekaluliike TUPA
 Vastapäättää entistä linja-autoasemaa, puh. 429

Saapunut
 Palon kysyttyjä naisten mustia hyviä **ulstereita**.
 Miehillä **sarkahousuja**, hyviä ja halpoja .
 Myös paljon muuta lämmintä pakkasta vastaan.
LOIMAAN VAATETUS
 puh. 278

Tapahtumakalenteri

Karjalan Liiton ja sen jäsenseurojen tilaisuuksia vuonna 2004

Tilaisuudet Karjalatalolla Helsingissä ellei toisin mainittu.
 Karjalan Liitto ry, Käpylänselä 1, 00610 Helsinki, puh. 09 – 7288 170

Helmikuu

7.2. Karjalan Liiton hiihtomestaruuskilpailut, Imatra
 7.2. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Lahti
 7.-8.2. Lehtiseminaari Viipurissa
 7.-13.2. Kirjallisuusviikko Ylläksellä
 14.2. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Pohjois-Karjala
 14.2. Karjalaiset vanhan ajan ilmatat, Orimattila, järj. Ovaskan ja Munukan sukuseurat
 19.2. Pitäjäesittelyssä Jaakkima ja Käkisalme
 28.2. Kalevalan päivän juhla; monitoimitapahtuma yhdessä nuorisoliiton kanssa
 29.2. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Salo
 29.2. Terijokelaisten talvitapaaminen ja Kysele Terijoesta -kyselytunti, Mäntsälä

Maaliskuu

13.-14.3. Sukututkimus ja sukuseuratoiminta internetissä -kurssi
 13.-14.3. Hengelliset päivät, Turku
 14.3. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Satakunta
 18.3. Pitäjäesittely, aiheena Laatokka
 20.3. Karjalaisuus elää - runot ja kuvat kertovat, järj. Uudenmaan Karj.seur.piiri
 20.-21.3. Pitäjäyhteisöjen seminaari -risteily
 22.3. Kaurakiisseliä ja muita karjalaisia ruokia -ruokakurssi, Hämeenlinna, järj. Karj.seur. Etelä-Hämeen piiri
 27.3. Toiminnansuunnittelutilaisuus, Varsinais-Suomi

- omat maat takaisin -

Avoin yleisötilaisuus Porissa la 7.2.2004 klo 13.00,
 Ravintola Liisan Puisto, Liisankatu 20
 Katsaus "Karjalan palautuksen" nykytilanteeseen, Aluepalautus ry:n toimintaan, sekä omaisuuden takaisinhakumenettelyn esittely ym.
 Tervetuloa ! Järj. Aluepalautus ry, Porin seudun ryhmä

Ken tietää?

Kuva Kurkijokimuseon kokoelmasta.

Suuret kiitokset viime viikon kuvasta tulleista tiedoista! Kyseessä oli äitienpäiväjuhla Soskuan kansakoululla vuonna 1933. Suuri osa kuvassa olleista henkilöistä tunnistettiin ja nimet saatiin kirjattua museon arkistoon.
 Tämän viikon kuvassa ryhmä nuoria istuu kesäauringossa talon portailla. Mistähän on kyse ja missä ollaan? Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Ulla Clerc tai sähköpostilla ulla_clerc@hotmail.com.

Punopalsta

Iltatähti

Niin kirkas on iltatähti,
 taivaalla illoin loistaa.
 Se antaa turvallisuutta,
 että meistä pidetään huolta.
 Kaikki on käsissä Herran,
 hiuskarvakaan katoa ei,
 näin olen kuullut sanottava
 jo lapsena.
 Tähti loistaa niin kirkkaana
 aina,
 näkyy mulle ikkunaan.
 Ihailen sitä katson,
 mietin mitä sille laulaisin?
 On ollut kirkkaita kuutamooitita
 ja päivällä paistanut aurinko.
 On talvinen luontokin kaunis
 mikä meille taas annettu on.

Annakaisa

Eivät olleet aivan valmiita

Minulla on enää vähän päiviä jäljellä,
 virkahtaa vanha mies.
 En ehtinyt valmistaa kaikkia,
 antakaa nämä vaatekääröt asiakkaille takaisin.
 Minulla on enää vähän päiviä jäljellä,
 voimat vähenevät vähenemistään.

Näin ihmeellisen unen:
 Oli paljon, paljon valmiita vaatteita,
 takkeja housuja...
 Eivät ne olleet aivan valmiita,
 takeista puuttuivat niskanauhat,
 se on takissa viimeinen työvaihe.

Minä olen väsynyt kaikkeen.
 Rukoilkaa minun kanssani
 Minulla on vähän aikaa jäljellä.
 Herra, tapahtukoon Sinun tahtosi.

-Vuoden 1944 tapahtumista kirjoitettu 1978.
 Aini Katri Lepistö

1.käsky

Minä olen Internet
 sinun jumalasi,
 rakasta minua
 yli kaiken.
 Aloita aamulla,
 palvele päivällä,
 ihaile illalla,
 ylistä yöllä.

Jos rukousyhteys katkeaa
 niin sekin pulma ratkeaa:
 varalla on kaksi,
 kännykkä ja faksi.

Eero Toiviainen

Talviselle Kurkijoelle

Ajattelen sinua valkoisessa talvessasi,
 lapsuuden kaunis kumpuileva maa!
 Lämpimän paksu on lumisen
 pehmeä peltojen vaippa
 -lasainen, hohtava Laatokan pinta.
 Kuka hiihtäen kulkee siellä,
 sitä valkoisen valkoista tietä?
 -Niin armasta kotitietä,
 ja mäkeä, metsää ja lumista joenvartta!
 Kauniina muistoissa vielä
 valkea - vihreä pelto, metsä ja maa!

Sirkka-Liisa Erlund

Lyyli-sisko
ja äiti Kolin
huipulla,
1952.

Puntalan
ryhmäläisiä
jälkikasvui-
neen koti-
raunioilla,
1995.

JATKOA SIVULTA 1

päivää että Karjala palautuisi oikeille omistajille. Ehkä joskus tulevaisuudessa vaan ei meidän, siellä syntyneiden elämän aikana.

Olen suurimman osan elämästäni asunut Pohjois-Karjalassa. Karjalaisuus täällä ei ole samaa

kuin koti-Karjalassa... Elämän evakkona olen kulkenut.

Mitkä ovat tärkeimmät asiat elämässäsi?

Toivon rauhan säilyvän maassamme ja maailmassa. Terveyttä toivon itselleni ja läheisilleni.

Miten olet siirtänyt perinteitä ...

Kaikki lapseni ovat ol-

leet Karjala-matkoilla, samoin 2 lastenlasta. Olen kertonut heille Karjalasta.

Miten Sinun mielestäsi perinteitä pitäisi säilyttää?

Hellien, hoivaten, tyrmittämättä.

Mitä mieltä olet Kurkijokelainen -lehdessä?

Kurkijokelainen on leh-

ti jota odotetaan. Ehdotan että lapset saisivat taas oman nurkkansa. Heissähän on karjalainenkin tulevaisuus. Vanhemmat muistelkaa ja kirjoittakaa että "mahti ei mene maan rakohon vaikka mahtajat menevät."

Minkälaisia tulevaisuudensuunnitelmia Sinulla on?

Tulevaisuuden suunnitelmia ei kyllä tässä iässä monia ole. Parempi elää täysillä tätä päivää.

Kenelle haluat lähettää terveisiä?

Terveisiä lähetän ikäpolveni ihmisille yleensä ja erittäin kotikyläni -ja myöhemmille koulutovereille. Kirjoittakaa Kurkijokelai-

seen. Teillä on hyviä muistoja ja taitoa.

Kenet haastat seuraavaksi?

Haastan Einari Savolaisen Lappeenrannasta. Hän on ahkera kotiseutumatkaaja, ystävällinen ja vakaa mielipiteiltään.

Ukki ja mummi ihailevat tyttärenpoikaa.

Koko perhe koolla täyttäessäni 70 v.

Toivo Taitonen sai iäisyyskutsun Loimaalla 3. tammikuuta 2004. Hän oli syntynyt Kurkijoen Elisenvaarassa 10. toukokuuta 1917 maanviljelijän poikana.

Toivo Taitonen kuului siihen "vanhojen kurkijokelaisten", jo harvaksi käyneeseen "raskaaseen sarjaan" joka teki kurkijokelaista elämänmuotoa ja -kulttuuria tunnetuksi parhaalla mahdollisella tavalla uusilla asuinsijoilla Loimaalla.

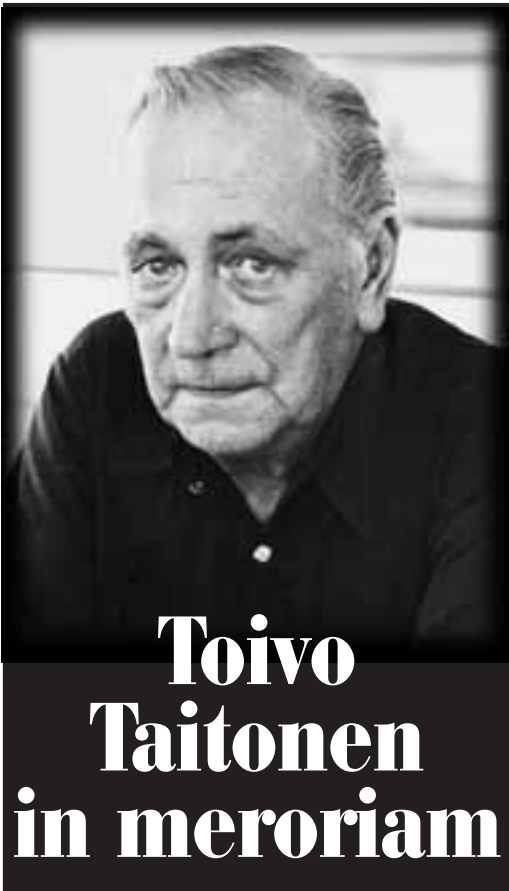
Toivo Taitonen sai keskikoulun todistuksen Haapamäen yhteiskoulusta. Maamieskoulukurssin hän suoritti Parikkalan maamieskoulussa. Myöhemmin hän suoritti SOK:n mainoskoulun ja kehitti tietojaan monilla muilla kursseilla ja itseopiskelul-

la. Näin hän sai valmiudet kohtalon hänelle varaamia monipuolisia tehtäviä ammattia, luottamustoimia ja harrastuksia varten.

Taitosen vanha sukutila jäi rajan taakse. Uusi maatila löytyi Loimaan Onkijoelta missä Toivo Taitonen toimi maanviljelijänä 1940 - luvun lopulta 1970 - luvulle saakka jolloin hän heikentyneen terveytensä takia luopui tilanpidosta ja muutti Loimaan Kojonperälle, mistä käsin hän toimi 10 vuoden ajan M - Tietokeskuksen haastattelijana Varsinais-Suomen alueella.

Maanviljelyksen ohella Toivo Taitonen toimi aikanaan Oy. Volvon ja Hankkijan myyntikonsulttina runsaat 10 vuotta.

Toivo Taitonen kuului Loimaan kunnanvaltuustoon kolme vaalikautta,

Toivo
Taitonen
in meroriam

Myös karjalaisuus oli lähellä Toivo Taitosen sydäntä. Hän oli aikanaan paikallisen Loimaan seudun Karjalaisten johtokunnan jäsen ja perustamassa Sanomalehti Kurkijokelaista toimien sen ensimmäisenä päätoimittajana. Saatuaan lehden hyvin "käyntiin" hän luopui tehtävästä muiden töiden takia.

Eläkepäivillään Toivo Taitonen toimi ahkerasti Eläkeliiton Loimaa yhdistyksen riveissä ollen vuosikaudet sen puheenjohtajana. Näinä vuosina tulivat tunnetuksi hänen järjestämänsä "hyvän tuulen matkat" joilla hän toimi vetäjänä vaimonsa Hilkan kanssa. Matkoja tehtiin kotimaan lisäksi Ruotsiin, Saksaan, Viroon, Neuvostoliittoon sekä Venäjälle Karjalan kotiseutumatkojen avauduttua.

Toivo Taitonen tuli tunnetuksi siitä, että asialle, jonka hän katsoi omakseen, hän antautui innolla, täyten sydämin. Puolittais- ta mukanaoloa hän ei hyväksynyt.

Toivo Taitonen osallistui sekä talvi - että jatkosotaan. Sotilasarvoltaan hän oli ylikersantti. Hän sai mm. urhoollisuusmitalin, sodan 1939 - 40 muistomitalin, sodan 1941 muistomitalin sekä muista ansioistaan Eläkeliiton kultaisen ansiomerkin, keskuskauppakamarin hopeisen ansiomerkin, keskustapuolueen hopeisen ansiomerkin ja SOK : n merkin.

Toivo Taitosta jäivät lähinnä kaipaamaan puoliso, kaksi poikaa, yksi pojan tytär miehensä kanssa sekä kaksi lapsenlapsenlasta jotka olivat isopapan silmäteriä.

AH.

Eino Vepsä:

Kansallisrunoilijamme syntymästä 200 vuotta

Helmikuun 5. 1804 syntyi pietarsaarelaisen merikapteenin perheeseen esikoispoika, joka sai nimekseen Johan Ludvig. Pojan isän isä oli muuttanut aikoinaan Ruotsista Suomeen. Äiti oli pietarsaarelaista Malmien kauppiassukua. Äidiltään tuleva kansallisrunoilijamme peri tunneherkkyyttä ja taiteellista lahjakkuutta ja isältään sai osakseen vakaan elämänryhdin, rakkauden luontoon ja huumorin.

Näillä edellä mainituilla perityillä lahjoilla oli Johan Ludvig Runebergillä runsaasti käyttöä, sillä hänen kynästään on lähtenyt paljon suomalaisen luonnon ja aidon kansanluonteen kuvausta ja todella herkillä kynänpiirroilla. Vaikka runoilija kirjoitti ruotsiksi, oli hänen runojensa sisältö suomalaista, isänmaallista ja aitoja kansallistunteita herättävää tekstiä, jotka on käännetty suomen kielelle.

Meidän kaikkien tuntema Runebergin runo on Maamme, joka on yksi Väinö Riihosen tarinoiden runoista. Tämä runo sävellettyinä kuuluu kaikissa suomalaisissa, vähänkin isänmaallisissa juhlissa sekä kansainvälisissä ur-

heilukilpailuissa, joissa voittajan korokkeelle nousee suomalainen. Oli hienoa katsella viimeksi kuvatuolta, kun Suomen nuoret leijonat voittivat MM-jääkiekossa pronssimitalit. Silloin jokainen pelaajapoika yhtyi tuohon

lauluun. Tuo poikien laulu kelpaa hyväksi esimerkiksi meille kaikille suomalaisille eritoten tuppisuille.

Runeberg kirjoittautui syksyllä 1822 opiskelemaan Turun akatemiaan. Samaan aikaan siellä aloittivat opintonsa Lönnrot ja Snellman. Nähtävästi vasta Turussa tuossa pohjalaisessa nuorukaisessa heräsi ja voimistui se voimakkaaksi kohonnut suomalainen isänmaantunne, joka oli hänelle tienviittana siitä lähtien läpi koko elämän. Seura teki kaltaisekseen!

Kotiopettajan ajat

Nuorena ylioppilaana hän lähti kotiopettajaksi Ruovedelle ja Saarijärvelle ansaitakseen opiskelurahoja, sillä koti ei voinut häntä enää rahoittaa, koska isä oli sairastunut. Nuorajat tuolla Suomen luonnonkauneilla sydänmailla jättivät nuoreen mieheen pysyvät jäljet, joista hän kirjoitti seuraavasti:

"Vuonna 1826 aloitin

Hirvenhiihtäjät, mielessä lämpimät muistot niistä aution ihanista seuduista ja niistä yksinkertaisista, karkeatekoisista, mutta vakavista ja hartaista ihmisistä, joiden keskellä olin elänyt kaksi edellistä vuotta."

Runoilijan Helsingin ajoista täytyy mainita Luantaiseura, jonka yhtenä perustajana hän oli. Tuossa yhteisössä kokoontuivat sen ajan merkittävimmät nuoret, joista jo aiemmin mainittujen Lönnrotin ja Snellmannin lisäksi moni muu 1800-luvun keulahahmo loi pohjaa maamme kansalliselle herätykselle. Suurimman osan elämästään hän toimi Porvoossa opettajana ja tuona aikana hän kirjoitti pääosan tuotannostaan. Elämänsä viimeiset 14 vuotta joutui runoilija viettämään liikuntakyvyttömänä Porvoon kodissa, joka nykyisin on museona. Kansallisrunoilijamme kuoli 6.5.1877.

Runeberg oli Suomen luonnon löytäjä, näkijä ja

kansamme suuri opettaja, joka tuotannossaan antaa hyviä neuvoja tämänkin ajan ihmiselle. Ottakaamme ne opetukset vastaan, sillä hän on runoilija, jonka tuotanto on vieläkin voimissaan. Tähän loppuun sopii hyvin Runebergin tuotannosta runo Lähteellä, jonka me monet olemme oppineet aikanaan jo kansakoulun laulutunneilla. Runo on Elias Lönnrotin suomentama ja sen on säveltänyt F. A. Ehrström.

*Sua lähde kaunis katselen
likellä vettäsi,
kun pilven varjot vaeltavat
kuvastimessasi.*

*Kas tuoll' on pilvi loistava,
ihana kaunoinen.
Jo lähti pois pakenemaan
hyvästi varjoineen.*

*Mä näitä nähden aattelen
mun omaa sieluin.
Niin moni pilvi kultainen
noin senkin jätti vain.*

Sotasyksy

Vuoden 1939 syksy jäi mieleeni kuivana pakkasyksynä. Olin täyttänyt saman vuoden tammikuussa 10 vuotta ja kävin Riihiväaran kansakoulussa yläkoulun kolmatta luokkaa yhdessä reilua vuotta vanhemman veljeni Aarnen kanssa. Koulun pitäminen lopetettiin heti sodan syttyä.

Puut olivat olleet vahvassa huurteessa jo alku-

syksystä lähtien ja vedet vähissä. Meillä saatiin kaivosta talousvesi, mutta kaivosta johtava oja joka toi vettä saunan edessä olevaan lammikkoon ehtyi, joten saunavedet ja karjan juottovedet piti hakea muualta. Alkupalvesta ei lunta ollut kovinkaan runsaasti, mutta talven mittaan luntakin tuli ihan riittävästi. Pakkasta tuntui joskus olevan vähän liikaa-

Vesipulaan tarjosi avun lähellä Soskuanjokea mailamme oleva lähde. Muistan, että isäni oli aikanaan laittanut lähteeseen puutynnörin, mistä oli hyvä ottaa vettä. Ns.pitkän rekeen oli isäni laittanut suuren puisen vesitynnörin, tilavuus ehkä noin 300 - 400 litraa. Lähteeltä käytiin Helka-hevosellamme hakemassa vettä lähes päivittäin karjalle sekä sauna- ja pyykkivedeksi. Pyykkihän pestiin käsipelillä saunan kodassa missä oli suuri muuripata veden lämmittämiseksi.

Syksyllä 1939, Moskovan neuvottelujen alettua meille tuli Elisenvaarassa rautatieläisenä olevan isäni veljen Pekan perhe, Mari-täti ja pojat Rauno ja Lauri sekä tytär Airi Elisenvaarasta evakkoon, vaikka ei sitä sanaa sanaa taidettu silloin vielä tuntea. Lisäksi meillä oli isäni sisaren lapsia, neljä henkeä. Lahdenpohjasta myös mahdollisesti tulevaa sotaa paossa.

Mieleeni ovat jääneet isäni sanat vieraillemme: - En teille esitä mitään lastua ylläpidostanne, tehkää työtä miten haluatte niin ollaan tasapelissä. Melkoinen lupaus, koska ruokapöydässä oli kahdeksan ylimääräistä suuta. No, taisivat vieraamme joskus ruokatarpeita hankkia. Toki naiset auttelivat äitiä navettatöissä, pyykinpesussa sekä sisäaskereissa.

Isä sai palvelusastumismääräyksen heti sodan alettua. Mieleeni jäi, että isän viimeisellä vedenhakumatkalla näin ensimmäisen kerran isän itkävän. Täyttyessämme vesitynnöriä lähteellä hän sanoi kyynelsilmin meille po-

jille, että pitääkö huolta toistanne ja äidistä.

Renkipoika avuksi

Meillä pojilla oli isän so- taan lähdön jälkeeni tullut veden ja karjanrehujen ajon lisäksi muitakin hommia. Kuitenkin aikaa riitti serkkupokien kanssa askareiden ohessa moniin sotalleikihin. Erilaiset itsetehdyt puupyssyt olivat kovaa sanaa siihen aikaan.

Joskus tammikuussa 1940 meille saatiin renkipojaksi äitini serkun poika, jotakin 16 - 17 vuotias Viljo Kärhä. Talven aikanaan oli hakattava ja ajettava pihaan seuraavan vuoden polttopuut ja tehtävä monia askareita, jotka olivat meille poikasille liian raskaita.

Talvisodan alettua pelättiin myös kaasuhyökkäyksiä ja niinpä neuvottiin tekemään kotoisia kaasunaamareita. Piti polttaa uunissa koivupuuta hiileksi, sammuttaa ne ja laittaa sopivan kokoiisiin harsopusseihin mitkä voitiin sitoa suun ja nenän eteen. Näiden toimivuutta kokeiltiin siten, että noustiin katolla ja hengitettiin savunpiipusta tulevaa savua, ja ihme ja kumma: ei käynyt hällä henkeen.

Toinen totinen paikka oli sen, kun piti laittaa ikkunoihin pimennysverhot, ettei pieninkään valonsäde päässyt ulos. Kirkkaina pakkaspäivinä piti varoa tulen sytyttämistä uuniin, ettei savu kavaltanut vihollisen lentokoneille asutuja taloja.

Toimi oli aiheellinen, sillä talvisodan aikana Elisenvaaran asemaa pommitettiin usein ja rajusti. Olihan kysymys sotakaluston kuljetukselle merkittävästä

Isäni Antti Heino oli kertausharjoituksissa syksyllä 1938, jolloin oheinen kuva on otettu.

risteysasemasta. Lentokoneiden reitit olivat sellaisen, että koneet joko menivät tai tulivat pois juuri kotimme päältä. Lieneekö ollut tahaton sattuma, ettei pommilastia sopinut palauttaa takaisin, sillä kerran putosi pari, kolme pommia kotimme lähelle runsaan puolen kilometrin kangasmaastoon katkaisen kääntäen. Ikkunat heilivät meilläkin, mutta eivät menneet rikki.

Kerran näimme kun Elisenvaaran ilmatorjunta pudotti viholliskoneen. Tarkkaa putoamispaikkaa emme tietenkään voineet havaita, mutta renkipokamme Viljo, utelias kun oli, lähti hiihtäen putoamispaikan suuntaan ja vajaan 10 kilometrin päästä

hän löysikin koneen jäännökset. "Sotasaa- liikseen" hän otti silkkisen valkoisen laskuvarjon. Oli kuulemma löytänyt lentäjän toisen saappaan, missä oli katkennut jalka sisällä. Toista saapasta ei kuitenkaan löytynyt, joten eihän yhdellä saappaalla mitään virkaa ollut ja se jäikin siten sinne.

Näin kului sotatalvi ja kääntyi kohti kevättä. Tilanne rintamalla kävi päivä päivästä vakavammaksi ja niinpä maaliskuun alkupäivinä alettiin puhuta yleistä evakointia teemalla vanhat ja lapset ensin. Tähän palataan myöhemmin.

Arvi Heino

Äitini äiti Anni Kärhä asui lapsuuskodissani sytyntäkiläisenä. Hän kuoli pari vuotta ennen sotasyksyä.

Yli 20 vuoden kokemuksella paikallistuntemuksella

VÄLITÄMME
– omakotitalot, -tontit
– kerros- ja rivitalohuoneistot
– liiketilat
– maa- ja metsätilat
– vapaa-ajan kohteet

VOUKRAVLITYS

TEEMME
– myyntikohteista arviot ja lausunnot
– erikoisalana maa- ja metsätilat (metsäasiantuntija)
– kauppakirjat
– vuokrasopimukset

Pertti Äikää
palannut Kiinteistönotariaattiin yhteys: 0500 320751

MAATALOUS-KONEIDEN
– välitys
– myynti - osto
– traktorit
– puimurit
– työkoneet
– lämmitysöljyt
– dieselöljyt
– voiteluöljyt

KONEARVIOT JA LAUSUNNOT
– ostotoimeksi-annot

LOIMAA KIINTEISTÖNOTARIAATTI OY
Turuntie 10, 32200 LOIMAA
Puh. 0500-320 751, (02) 762 2200
klo 8.00 – 22.00
e-mail: maaseudun.monitoimi@auria.net

MAASEUDUN MONITOIMI
Vesikoskenk 7, 32200 LOIMAA
Puh. 0500-320751, (02) 763 1209
Fax (02) 763 3015

Venäjän Suomen lähettiläs arvosteli Baltian maita

Venäjän Suomen suurlähetystö oli edellisen lähettilään aikana vaikeneva lähetystö. Neuvostoliiton kaatumisen jättämä aukko näkyi sen toiminnassa. Uuden lähettilään myötä Venäjä on aktivoitumassa Helsingin lähetystönsä kautta. Tätä osoittaa myös supon varoitus Suomen nykypolitiikoille, koska FSB on kiihdyttämässä toimintaansa lähetystö-rakennuksen ns. takasiivestä käsin.

Venäjän suurlähettiläs suoritti näyttävän avauksen Helsingin Sanomien mielipidesivulla 23. tammikuuta. Hän tarkasteli kirjoituksessaan venäläisväestön asemaa Baltian maissa.

Hän piti Venäjän etuja ongelmallisina Baltiassa. Niihin hän luki venäläisväestön aseman näissä maissa. Lähettiläs oli tyytyväinen Liettuaan, mutta on pettynyt Viroon ja Latviaan. Lähettiläs arvosteli näitä kahta maata mm. siitä, että venäläiset eivät voi saada riittävästi opetusta omalla äidinkiellään.

Arvostelu tuntuu merkilliseltä, koska Baltian venäläisväestön ongelmaa ei olisi, jos Neuvostoliitto olisi pitänyt aikoinaan näppinsä erossa näistä maista. Lisäksi lähettiläs vaikenee siitä, että Venäjällä on viime aikoina rajoitettu mm. vepsän kielen ja muiden suomalaissukuisten kielten opetusta.

Viro tarjoaa sinne jääneille miehittäjämään perillisille jatkuvasti mahdollisuutta opiskella kieltä ja pyrkii Viron kansalaisiksi. Tähän vain osa paikallisista venäläisistä on tarttunut. Viron edut todetaan hyviksi, mutta kansalaisvelvollisuuksia ei välitetä täyttää. Oikeuksia on vaikea saada, jos ei perusta velvollisuuksista.

Venäjän ulkoministeriö on avannut osaston valvomaan ulkovenäläisten etuja. Virasto ilmeisesti pyrkii vaikuttamaan jopa naapurimaiden sisäisiin asioihin, vaikka Venäjällä riittää ongelmia itselläänkin ja sen sosiaaliturva rakentuu Karjalan lähialueella pitkälti Suomen avun varaan.

Suurlähettiläs Grinin sanoo kirjoituksessaan maansa suhtautuvan hyvin kunnioittavasti Suomen saavutuksiin ihmisten perusvapauksien ja -oikeuksien turvaamisessa. Tämän

tunnustuksen perusteella lieinee oletettavaa, että lähettiläs suhtautuu myönteisesti myös Suomen Neuvostoliitolle pakokoluovuttamien alueiden palautukseen Venäjän hallusta.

Lähettilään viittauksen mukaisesti, Suomi kykenee hoitamaan Karjalaan ja Petsamoon jäävän venäläisväestön elinolosuhteet ja lisäksi rajan muutoksella parannettaisiin merkittävästi Pietarin alueen taloutta. Suomalaisten eurot olisivat lähellä Pietaria.

Suurlähettiläs toivoo, että Suomen ihmisoikeuksia puolustavat kansalaispiirit suhtautuvat Venäjän näkemyksiin ymmärtäväisesti. Saman vastatoimivuksen Venäjälle osoittavat nämä kansalaisjärjestöt, jotka odottavat Venäjän aktiivisia toimia Tarton rauhan rajojen palauttamiseksi.

EU:n piirissä Venäjään ei ehkä jatkossa suhtauduta yhtä periksi antaen, mikäli Venäjä ajautuu yhä pidemmälle yksinvaltaisuuteen. Samoin Venäjän on turha puhua Euroopassa ulkovenäläisten ihmisoikeuksista niin kauan kuin se harjoittaa väkivaltaa Tshetsheniassa. Euroopassa asioita katsotaan demokratian näkökulmasta.

Venäjän lähetystön aktivoituminen on hyvä merkki. Varmasti tämä johtaa kasvavaan vuoropuheluun lähettilään korostamien Suomen kansalaisjärjestöjen kanssa. Tähän asti lähetystö on lukenut lähinnä Moskovasta lähetettyjä viestejä.

Aluepalautus ry. pyrkii omalta osaltaan vuoropuhelun avulla edistämään Neuvostoliiton viime hyökkäyssodan perusteella aiheetta Suomelta riistettyjen alueiden palautusta. Aluepalautus ry. on aloittanut välitavoitteena Karjalan suomalaismaiden takaisinanomisen omistajasukujen haluttuun.

Suomen pakkoluovuttama Karjalan alue on ollut tuhansia vuosia suomalaisväestön asuttama ja tilojen maakirjat ulottuvat osin 500 vuoden taakse, osoittaen suomalaisten omistusoikeudet. Aluepalautus ry. on valmis Venäjän Suomen suurlähettilään ja kansalaisjärjestöjen väliseen vuoropuheluun.

Lasse Koskinen
Aluepalautus ry.

Karjala takaisin

Tätä en lakkaa hoke-masta niin kauan kuin elän. Mikään, tai mitkään kansain väliset tahot eivät voi olla tuomitsematta tätä ryöstösaalista. Heimolehdissä näkyy toisinaan ällistyttäviä kannanottoja Karjala asiassa.

Joidenkin mielestä Kar-

jala asia on "ristiriitainen" ja jopa ongelmallinen. Miksi?

Kun asiaa katselee rehellisesti, niin mikä on se ristiriita? Näyttää olevan niitä, jotka kaiken soisivat siellä nyt asuville. Me siellä syntyneet olemme oikeita Karjalan asukkeja. Nyky

Itäistä imperialismia

Kari oli oman aikansa terävä ja rohkea näkijä. Kun viralinen Suomi ja tiedotusvälineet laskettelivat ainoata oikeaoppista liturgiaa ja ruskeakieliset hankkivat urakehitykselleen tarvitsemiaan irtopisteitä idänmatkoilta, Kari vetäisi kyntänsä totuuden piirroksiinsa. Esim. maailmanlaajuisista huomiota herättäneessä piirroksessa "Volgan lautturit" Neuvostoliiton satelliittivaltiot kiskovat raskaasti kuormatulla lotjalla Nikita Hrustsevia, joka huutaa länsimaiden edustajille "Hävetkää imperialistit!".

Neuvostoliittohan syytti jatkuvasti länsimaita imperialismista, mutta oli todellisuudessa itse viime vuosisadan ainoa imperialistinen valtio. Länsimaiden alaiset siirtomaat itse näistytivät 1900-luvulla yksi toisensa jälkeen. Saksan kävi niin kuin kävi sen yrittäessä laajentaa elintilaansa. Pietari Suuren ajasta (1700-luvulla) Ensimmäiseen maailmansotaan Venäjä valtasi itselleen lisämaata n. 80 000 neliökilometriä vuodessa eli joka neljäs vuosi Suomen kokoisen alueen. Toisessa maailmansodassa ja sen jälkeisenä aikana NL liitti tai alisti satelliiteikseen kaikki rajoillaan sijaitsevat valtiot. Jatkuvasti uusia resursseja on tarvittu tehotoman talouden pohjattomaan kuiluun.

"- historia rankaisee niitä, jotka myöhästyvät uudistusten junasta" (Mihail Corbatsov). Neuvostoliiton harjoitessa 1991 Baltian maat tarttuivat tilaisuuteen ja saivat itsenäisyy-

den. On muistettava, että Viro, Latvia ja Liettua lähes viisi vuosikymmentä olivat eläneet Neuvostoliiton hirmuvallan alaisina täysin eristettyinä länsimaailmasta. Kuitenkin niillä oli rohkeutta toimia oikealla hetkellä. Meillä poliitikot presidentin johdolla roikkuivat kiinni vanhassa idänpolitiikassaan ja vannoiivat viimeiseen asti YYA-sopimuksen nimeen. Uskollisuutensa osoitukseksi presidentti Mauno Koivisto lähetti vielä juoksupoikansa Paavo Väyrysen Moskovaan vakuuttelemaan, ettei Suomella ole aluevaatimuksia. Niin meni sivu suun historiallinen tilaisuus korjata Josif Stalinin imperialismin rikokset Suomen osalta. Myöhemmin Koivisto selitti, ettei Suomi tarvitsis lisämaata eli omia maitaan. Hänen käsityksensä mukaan Neuvostoliitto- Venäjä (pintalaltaan maailman suurin maa) siis tarvitsee ne alueet, jotka se Pariisiin pakkorauhassa itselleen Suomelta vaati. Mikä valtiomies on sellainen, joka ei aja oman maan ja oman kansalaisten asiaa? Millä valtuuksilla Koivisto toimi ja tällaisia lausuntoja antaa?

Neuvostoliitto-Venäjän valtaukset eivät ole olleet ainoastaan alueellisia. Salaisen poliisinsa KGB:n, nykyisen FSB:n, tehokkaan organisaation avulla suuri ja mahtava on ulottanut valtansa niin politiikkaan, talouselämään, tiedotusvälineisiin kuin tavalliseen kansaankin myös Suomessa. Moskovän arkistoissa on 213 suomalaisen nimen, jotka ovat toimineet / toimivat venäläis-

asukkaat on pakko siirrettyä. Niin kuin monesti on todettu, entisessä Neuvostoliitossaja Venäjällä yleensäkin ihmisten siirto on helppo asia. Nyky Suomessa vaietaan koko asiasta? Se näkyi viime syksynä, kun moni karjalainen pisti pään pensaaseen, kun oli tempaus Helsingissä "Karjala takaisin". Eikö asia kiinnostanut, vai oletko jo suomettunut.?

Päättäjillä ei näy olevan selkärankaa Karjala asiassa Siksipä olen päättänyt olla passiivinen ja jätän vaalit käymättä.

Karjala ei tule takaisin päättäjien toimesta. Sillä on oma tiensä. Sen aikaan sanoi Karjalan "profeetta" Anna Kormano. Pidetään me vääryyden kärsijät lippu korkealla.

Karjala tulee takaisin.

Reetta Martikainen

Kadonneiden suomalais-sotavankien kohtalo

Kansanedustaja Vilén toivoo kirjailija Sanan tutkimuksista seuraavien jatkoselvityksien johtavan myös kadonneiden suomalaissotavankien kohtalon selkenemiseen

Kansanedustaja Jari Vilén (kok) kehuu tutkija Elina Sanan tutkimuksia yhdestä vähän tiedetystä aiheesta sotiemme historiassa. Hän kannattaa myös professori Heikki Ylikankaan esitystä, jonka mukaan Suomessa suoritettaisiin laaja tutkimus sota-ajan siviilien ja sotavankien luovutuksista. "Toivon, että tämä tutkimusprojekti avaisi viimeinkin mahdollisuuden selvittää myös kadonneiden ja Neuvostoliittoon jääneiden sotavankiemme kohtalot ja antaa siten lohtu ja varmuus omaisille."

Toisen maailmansodan aikana katosi arviolta 6 500 suomalaista sotilasta. Useimpien sotavankien viime vaiheet on kyetty jäljittämään, mutta

edelleen on epäselvyyttä eräiden vankeuteen joutuneiden ja rauhan solmimisen jälkeen kotiin palaamattomien sotilaiden kohtalosta. Väli rauhan solmimisen jälkeen Neuvostoliitto palautti vuosina 1944-45 parituhatta vankeuteen joutunutta suomalaista. Lisäksi yksittäisiä henkilöitä palautettiin vielä vuosina 1954 ja 1955.

Vilén otti sotavankien kohtaloiden selvittämiseen kantaa jo ulkomaankauppaministerinä ollessaan. Hänen mukaan Neuvostoliiton varjo on nyt siinä määrin hälvennyt Venäjän yltä, että olisi vihdoinkin aika tarttua yhteiseen asiaan. "Uskon, että Suomen ja Venäjän välinen yhteistyö toimisi puolin ja toisin myös tämän tärkeän asian selvittämisessä. Toimimalla yhdessä pystyisimme varmasti saavuttamaan seikkaperäistä ja kattavaa tulosta."

topäälliköiden asemasta neuvostoajan malliin. 18.12. Putin aloitti maaliskuisia presidentinvaaleja varten Venäjän televisiossa vaalikampanjan näyttävällä kyselytutkimusohjelmalla. Puolestatoista miljoonasta kysymyksestä Putinin esikunta oli valinnut yhdeksi vastattavaksi Viipuria koskevan. Juontaja kertoi, että Viipurin linnan ja kaupungin rakensivat aikoinaan ruotsalaiset feodaaliherrat ja 300 vuotta sitten se siirtyi venäläisten omistukseen. Putin hyväksyi tämän väärän historiatiedon, vaikka pietarilaisena / leningradilaisena hyvin tietää Viipurin suomalaisen ajan vaiheet. Ilmeisesti Putin tarkoitusellisesti haluaa jälleen levittää neuvostoajan valheellista propagandaa Viipurista vanhana venäläisenä kaupunkina.

Itäinen imperialismi ei hellitä otettaan. Emme saa hyväksyä historian väärentämistä emmekä päästää kansamme menneitä vaiheita unohtumaan. On tehtävä yhtä sitkeästi työtä totuuden ja oikeudenmukaisuuden puolesta kuin Simon Wiesenthal, joka vuosikymmenet on jaksanut kamppailla juutalaisten kärsimien vääryyksien saamiseksi julkisuuteen ja niiden korjaamiseksi. On saatava riveihin kaikki, jotka ovat sitä mieltä, että meiltä ryöstetyt alueet pitää saada takaisin.

Mirjami Kondelin
Huhtalantie 31,
36120 Suinula
03-3762 436

Helmikuussa juhliterä mateiden häitä

Made, tuo turskan sukulainen, on monellakin tapaa outo eläjä. Matelijaa muistuttava ja kiemurrellen uiva kala etsii ravinnokseen vesien pohjalta selkärangattomia pohjaeläimiä ja kaloja. Tosin helmikuun puolivälin tienoilla ruoka ei mateille juuri maistu - mateiden kutu on nyt kiivaimmillaan. Made viettää häitään keskellä kylmintä talvea, tammikuusta maaliskuulle.

Made on siitä nykyaikainen otus, että mateiden kosintamenoissa morsian on aktiivinen osapuoli, se ei jää rannalle rui-kuttamaan, vaan tekee rohkeasti aloitteen. Made-morsian aloittaa kosiotanssin, tanssii kiemurrellen ja väläytellen vaaleaa vatsaansa. Lumoutunut sulhasen liittyy tanssiin, ja

tanssin kuluessa mätimunat lasketaan pohjan kutukuop-paan.

Kalamiehet kuokkavieraina Mateiden häät tietävät juhlia myös kalastajille. Limanuljaska ei ulkonaöllään kalamiestä viettele, mutta maku houkuttelee sitäkin enemmän. Mateen herkullisuus mm. keittokalana on laajalti tunnettua ja mäti erityisen arvostettua. Hyviksi tiedetyillä paikoilla saattaakin pimeässä yössä jäällä nököttää ukkoja mateen pyynnissä kymmenittäin.

Kovin homma pyynnissä on mateiden löytäminen. Mateet vaeltavat samoille kutupai-koille vuosi vuoden jälkeen, ja jos kalapaikat ovat aikaisem-pien vuosien reissujen jäljiltä karkeasti tiedossa, helpottuu etsiminen kummasti. Reikiä

voi joutua kairaamaan kymmenittäin ilman tärpin tärpiä. Kun parven sitten yhyttää, saattaa samasta reiästä nousta makoisia limanuljas-koita useitakin.

Airaksisella on tarkat muis-tiinpanot pitkältä ajalta omil-ta lempivesiltään Kirkkonum-men Porkkalasta. Kuun nou-su- ja laskuajat ovat parasta ottiaikaa, tarkemmin vielä aa-muyö kahden korvilla helmi-kuun 10. ja 25. päivän välise-nä aikana. "Silloin mateen tulo on varmaa." Kudun olles-sa kiivaimmillaan madetta saa haralla päiväsaikaankin.

Harassa paras tuntuma Mateita pyydetään monin tavoin, mutta madehara on kutuajan jännittävä konsti. Se perustuu kosiotanssin jäljitte-lyyn koukuin varustetun lät-kän avulla. Sulhanen ei voi vastustaa hemaisevasti keik-kuvaa lätkää - ja taitavan ka-lamiehen petos on täydellinen.

Madeharaa suositaan sen hyvän sormituntuman vuoksi. Tuntuma onkin pyynnissä A ja O, suuria nykyäyksiä ei siimas-sa tunnu, kalat kun eivät iske haraan, paremminkin vain lui-kertelevat vienosti. Siiman päässä on oltava tarkkana.

Pilkkiessä siima kulkee etu-

sormen yli parhaan tuntuman saamiseksi, hara pidetään pie-nessä nykyttävässä liikkeessä, pöllytellään pohjaa, väliin joku pitempi veto. Kun haras-sa tuntuu liikettä, nykäistään terävästi, "säpäkästi", jotta koukut läpäisevät mateen paksun nahan. Koukkujen on-kin oltava mateen pyynnissä erityisen terävät.

Myös mateen nosto jälle on taitolaji:

-Madetta ei saa yrittää väki-sin ylös avannosta. Made jää koukkuun usein mahasta kiin-ni ja kalan pyöriessä ja mulju-tessa jäänreunaa vasten, nah-ka repeää helposti ja kala kar-kaa. Kun vähän löysää siimaa, se kääntyy itse pyrstö ylöspäin yrittäessään takaisin pohjalle. Silloin se on helppo nostaa jäälle. Kalakoukku on tietysti myös oltava, näin paksuna jäätalvena erikoispitkä", ovat matikkamiehen vinkkejä ma-teen ylösnostoon.

Mateen pilkintä on sikälikin hauskaa hommaa, että soppa-kaloille ei kerry hintaa juuri matkakuluja enempää - väli-neet eivät maksa mahdottomia. Lupaa pilkkimiseen luet-tavalle madeharan käytölle ei tarvita.

Teksti ja kuva:
 Markus Sirkka

KIRPEÄ MADEMUHENNOS

noin 600 g fileoitua (TAI n.1,5 kg kokoinaista madetta)
1 kirpeä omena (TAI 0,5 dl sokeroimatonta omenaso-setta)
1 sipuli
50 g salaattifenkolia
2 rkl öljyä
1 tl currya
2 maustemittaa jauhettaa valkopippuria
2 dl kalalientä
2 dl ruokakermaa tai kasvisrasvakermaa
0,5 dl vehnä jauhoja
1-2 rkl sitruunamehua (suolaa)

1. Kuori ja silppua sipuli, salaattifenkolin pala sekä kuo-rittu omena.
2. Paloittele kalafileet nel-jään osaan kumpikin. Koko-nainen, perattu ja nyljetty made paloitellaan noin 5cm:n palasiksi.
3. Kuumenna öljy paistoka-sarissa tai laakeassa kattilassa

ja kuullota sipulisilppua hetki.

4. Lisää curry ja salaattifen-koli. Sekoita joukkoon myös omenapalat tai -sose.

5. Nosta pannulle kalapalat sekä pippuri ja sekoita varo-vasti. Kaada joukkoon kalalie-mi.

6. Hauduta hiljaisella läm-möllä kannen alla 10-15 mi-nuuttia. Lisää pannulle ma-teen maksa n. 5 minuuttia en-nen suuruksen lisäämistä.

7. Sekoita vehnä jauhot ker-man joukkoon. Kaada suurus kalapaloille koko ajan varo-vasti sekoittaen, etteivät kala-palat täysin hajoa.

8. Keitä hiljaisella lämmöllä n. 5 min. Lisää sitruunamehu ja tarkista maku. Tarjoa lisänä keitettyjä perunoita, salaattia ja ruisleipää. Vinkki: Keitä mateen päästä (poista kiduk-set!), evistä ja ruodoista kala-liemi, josta osan käytät tähän muhennokseen.

SINAPPIMADE

600-800 g madefileetä
2 dl maitoa
1/2 dl kermaa
2 rkl sinappia
n. 100 g korppujauhoja tai leivänmuruja
30-50 g voita tai marg.

1-2 rkl öljyä
n.1 tl suolaa valkopippuria
Leikkaa made annospaloik-si ja laita ne kermamaitoon, johon sinappi on sekoitettu. Anna marinoitua 3-4 tuntia. Kuivaa ja leivitä korppujau-hoilla. Paista kuumalla pan-nulla Voi-öljyseoksessa. Tarjoa heti kuumina pinaattiperuna-soseen kanssa.

Madekeitto

1-1,2 kg:n made
keitinliemi:
1-1,2 l vettä
1 sipuli
2 laakerinlehteä
4-8 maustepippuria
1 tl suolaa

keittoon:
6-10 perunaa
1-2 sipulia
pippuria myllystä
hienonnettua tilliä
nokare voita tai margariinia (suolaa)

1. Nylje made, viillä vatsa auki ja poista sisälmykset ja kidukset varoen, ettei sappi hajoa.

2. Irrota maksa ja mäti- tai maitipussit. Huuhdo kala. Nosta kala kokonaisena kiehu-vaan maustettuun veteen. Kuori vaahto.

3. Hauduta kypsäksi (15-20 min.) hyvin miedolla lämmöl-lä. Kuori ja paloitele sillä ai-kaa perunat ja hienonna sipu-li.

4. Nosta kala varovasti va-dille ja siivilöi liemi tarvittaes-sa. Lisää hienonnettu sipuli ja kuutioidut perunat kiehuvaan liemen ja keitä kypsäksi.

5. Lisää paloitetu maksa keittoon, kun perunat ovat lä-hes kypsiä.

6. Erottele kalanliha ruo-doista. Lisää ruodottomat ka-lapalat, hienonnettu tilli, no-

kare voita ja pippuria myllystä keittoon. Kuumenna ja tarkis-ta maku.

Tarjoa ruisleivän kera. Pa-kasta mäti mätipussissaan tai irrota mäti varovasti kalvosta, huuhtele, valuta esim. kahvin-suodattimessa, vatkaa ja pa-kasta tiiviissä muovipussissa

litteänä levynä tai matalassa rasiassa. Makean veden (järvi-ja murtovesi) mateen mäti on pakastettava aina yhdenvuo-roauden ajan. Suolaa mäti pakastamisen jälkeen. Käytä aina merisuolaa. (300 g mätia/vajaa 1 tl hienorakeista meri-suolaa).

Kettu pirs-katti

Pekka, mieheni serkku ja kasvukumppani oli saa-punut Helsingistä vie-railulle, tai oikeas-taan onnittelemaan minun vanhenemistani. Visiitti kesti useamman päivän, aikaa kun meillä eläkeläi-sillä nyt on.

Yhtenä aamuna hän huutaa kurkku suorana “kettu pirs-katti, tulkaahan katsomaan”. Asuntomme on metsänlaidassa ja huo-neen ikkuna, jossa Pekka veteli yöuniaan näytti met-sään päin. Siitä ikkunasta olimme tosin aiemminkin katselleet ketun hölkytte-lyä, kun se söi pikkulinnun ruumiin, jota lastemme lapsien piti juuri lähteä hautaamaan. Juoksimme Pekan kehoituksesta jo-nossa katsomaan kettua. Mutta kettu osottautuikin

Herra Karviseksi, poikam-me Kyöstin perheen kis-saksi.

Mitä helkkaria, eihän sillä häntä näytä ketulta, tuumaili Pekka itsekkin? Tämä kettu kyllä on ihan kokonaan kissa, rauhoitte-lin helsinkiläis herraa. Etkö sinä, maalla synty-neenä ja mieheksi asti kas-vaneena eroita kissaa ke-tusta, tuumailivat toiset ik-kunaan kipittäneet? Niin siinä naureskeltiin näke-mällemme, joka kyllä vä-rinsä ja kokonsakin puo-lesta olisi käynyt ketusta-kin, kun se siellä heinikos-sa hyppeli. Lähempi katse-lu sai Pekankin uskomaan kettuhavaihntonsa Herra Karviseksi.

Ei ihme, jos Karvisessa erehtyykin, sen jokapäiväi-seen elämään mahtuu mui-takin kummallisuuksia,

kuin ketun näköisyys. Kun perhe lähtee 2 koiraansa ulkoiluttamaan, seuraa Herra Karvinen parimetriä jäljessä ja jos koirat uskal-taavatkin kävellä reip-paammin, huuto katilta on kauhea. Jos sekään ei auta on koirien pysähdyttävä odottamaan. Jos kaikesta konsteista huolimatta koi-rat päättävät olla tottele-matta, kääntyy Herra Kar-vinen kotiin ja huutaa mö-lisee koko ajan, aivan kuin pieni lapsi. Sitten se heit-täytyy maahan selälleen ja vaatii Kyöstin hieromaan (jalallaan) kissaa mahan-alta.

Sisälle päästyään se tu-lee kyllä koirien kanssa hy-vin toimeen, vaikka ottaa-kin päähuomion itselleen oleilemalla vaikka keskel-lä pöytää, Herra kun on. Sitten kun on ulosmenon

aika sillä, täytyy ovikin avata kahdesti. Ei ensim-mäinen avaus kelpaa, vaikka sitten toinen avau-s seuraisikin heti pe-rään. No, nuo saalista-misvietit kyllä ovat tallel-la, mutta kun ei sisällä ole lintujakaan, joita olisi kiva ottaa kiinni ja kun se ulosmenokin on kylmää puuhaa.

Herra Karvisen met-

sästysretket ovat vähän sa-manlaisia, kuin lohen ka-lastajilla. Hyvää kannattaa pyydystää, vaikka ei sitä saisikaan. Kissakin seuraa lintujen ruokailua sisällä istuen aivan hyökkäys asennossa, mutta kun tu-lee, sitten kun tulee ulos, käy istumaan lintujan ruo-kintakivelle ja kas kum-maa, ei yhtään lintua ole kivellä katin kanssa. Tun-

tuu kuin se kaikesta vii-saudestaan huolimatta on laiska ja tyhmäkin. Vaikka kaikki konstinsa se on hy-vin oppinut. Perhe pitää ja rakastaa Karvista koko sy-dämmellään ja hauskahan sitä onkin seurata näin si-vusta, kuten me mieheni kanssa. Siinäkin se osoit-taa viisautensa, kun ei anna kenenkään vieraan siittääkään itseään, vaika tuo Kyöstin jalallahie-ronta on jokapäiväinen homma. Herra Karvinen on hyvä esimerkki siitä, kuinka oppivainen kissa-kin voi olla. Sanonta “tap-pelevat kuin kissat ja koi-rat keskenään”, ei sovi tä-hän perheeseen. Vaikka toinen koira, Otto, voikin vierailta repiä silmät pääs-tä, on Luppakoira sitäkin säyseämpi. Kyllä tällaiset kotieläimet ovat kyllä hauskojakin, joskin työllis-täviä. Näiden eläinten ja lintujen seuranta riittää it-selleni tälläkertaa

Aino Koppi

KURKIJOKELAINEN

Tervetuloa

TUTUSTUMAAN
UUTEEN TOIMISTOOMME

Kurkijokelaisen toimiston aukioloajat ovat muuttuneet:
Toimisto on avoinna aina **tiistaisin** ja **perjantaisin klo 9-14**
eli paikallisesti katsoen toripäivinä.

Perjantaina 6. helmikuuta **TERVETULOA ALLINPÄIVÄKAHVILLE KLO 10-14.**
Alli Kihlanki on luvannut leipoa herkullisia pullia ja tarjota kupposen kahvia.

Perjantaisin on tarkoituksenamme kahvitella säännöllisemminkin. Silloin kun kukaan ei tarjoa, on kahvi omakustannushintaista. Samalla voi lukea karjalais-aiheisia lehtiä, tutustua myyntituotteisiimme, ja tavata tuttuja, tietenkin. Samalla tietysti asiatkin hoituvat luonnikkaasti ja kuulemme mielellämme mielipiteesi lehdestä ja ideasi toiminnasta tai vaikka myytävistä tuotteista.

**TERVETULOA KURKIJOKELAISEEN,
VESIKOSKENKATU 13 AS 21, SISÄÄNKÄYNTI PORTTIKONGISTA.**

Onko muodikasta olla laiha

Ainakin näin väittävät muoti-ihmiset, mainokset ja tietysti kaikki tiedotusvälineet. Koulussa opetetaan syömistapoja ja terveydenhuoltoa. Miksi ihmisessä tämä kansa ei laihdu? Minulla on vähän huono omatunto, sillä olen lihava. Olen vanha, joten minuun ei vaikuta koulukisaaminen, ei painostus eikä lääkärinkään huomautus lihavuudesta. Tosin käyn aika harvoin lääkärissä. Luojalle kiitos kohtalaisesta terveydestä. Säälin niitä nuoria, joilla on taipumus pulskistua. Ei ole ihme, jos tarvitaan ammattiauttajia. Onkohan kukaan heistä tullut ajatelleeksi minkälälaisen miehen he opeillaan ja lää-

keillään nuorille ja lapsille aiheuttavat. Katson mieluummin tervettä nuorta, vaikka vähän pyöreänä, kuin niitä langan laihoja missukoitat oikkaroimassa korkeilla koroilla lavalla. Kuinka he ovat oppineet sen omituisen kävelyttävän? Sehän on, jotain ristiin astuntaa. Säälin heitäkin.

Lihavuushan on myös terveysriski ja se on jo toinen asia. Minuakin on yri-

tetty ja olen itsekin nuorena yrittänyt laihduttaa. Työoverit yrittivät tupakan poltolla, En oppinut, enkä laihnut. Sitten eräs lääkäri yritti liikunnalla ja lääkkeellä. Liikkumaan en ehtinyt, kun oli työtä 8 tuntia, lapset ja harrastukset. Lääkkeillä laihduin 15 kiloa kolmessa kuukaudessa. Veriarvojen ja muun terveyden parantamiseen meni muutama vuosi. Saan kyllä nykyään pari kiloa

kuukaud.essa pois, jos tahdot riittää. Resepti on seuraava: Paperi ja kynä pöydälle ja kaikki ylös mitä suuhunsa laittaa. Sitten vaan taulukosta katsoo mitä on syönyt liikaa. Jos kenellä on (miehet) kaljamaha, oluetkin on syytä merkata. Onnea yritykseen!

Näitä muoti-iasioita on muitakin, mutta jääkööt toiseen kertaan.

Aikanaan kun surin lihavuuttani, sanoi mieheni lohdutukseksi: liho mitä lihot, mutta ovia ei levennetä. Ihmisen ei pitäisi ottaa asioita ylivakavasti. Hyvä huuleen ja nauretaan, vaikka "sielu märkänis."

*Hanget hohtaa
ja aurinko paistaa.
Kevät tulee sen voi jo
haistaa,
se houkuttelee
myöskin laiskaa
ULKOILEMAAN.*

Terveisin
Lyyli Hautamäki

**Tule Kiinteistö-
notariaattiin**

Tupakeittiö+mh+s 45 m²
Myrskylinnankatu 2 C 2
– Pienkerrostalo
2/2 kerros vti. **53.000 €**

OK-talo Loimaa Suopelto
Savelantie. Alakerta 2h+k+wc, yläkerta
2h yht. n. 100 m². Varastorakennus n.
140 m², jossa sauna + kelleri + autotalli,
ym. Rauhallinen puutarhatontti
1587 m². Hinta **56.000 €**

OK-talo Loimaa kk
4h+k+apk+saunatilat+varasto+at.
Rak.ala n. 160 m², HP: **119.000 €**
as.ala n. 100 m².

VUOKRATTAVANA
LIKE-TOIMISTOTILAA 75 m²
Väinöläkatu 6

Etsimme asiakkaallemme
omakotitaloa Loimaalta tai lähil-
ympäristöstä (80.000 – 100.000 €)
• Vuokravälitys edullisin palkkioin

LOIMAAN KIINTEISTÖNOTARIAATTI OY
Turuntie 13, 32200 LOIMAA,
p. (02) 762 2200

Pertti Äikää 0500-320 751
klo 8.00-22.00

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäätä Loimaan
Aluesairaala

**MUSIIKKIVÄEN
PALVELUPAIKKA**

**LOIMAAN
MUSIIKKI**

Puh. 7622 950,
Oikokatu 3

Avoimna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

KOULULUOKAT / SEURAT

Ansaitkaa 700 €

Myymällä ilman riskiä
helposti myytävää
uutuuttamme!

SOITTAKAA
010-850 47 90

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Vuonna 1951.
2. Noin 70 m.
3. Laatokka.
4. Mattias.
5. Tuntemattoman soti-
laan Antti Rokan.
6. Keskussotilassairaala.
7. Palava kynttilä, jota
kiertää piikkilanka.
8. 75 vuotta vanha.
9. Perämeren muikku.
10. Justiina.

Asianajaja

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hy-
väksytty lakimies, jolla on
säädetty kokemus ja taito.
Asianajajan toimintaa valvo-
vat Asianajajaliitto ja oikeus-
kansleri. Asianajotoimistot
hoitavat myös maksuttomia
oikeudenkäyntejä ja oikeus-
turva-asioita.

**Asianajotoimisto
HEIKKI RANTANEN**

Varatuomari
Julkisen kaupanvahvistaja
Kauppalanenkatu 9–11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

**Asianajotoimisto
JARI HEIKMAN OY**

Varatuomari Jari Heikman
varatuomari Kristiina Metsäranta
varatuomari Kristiina Kenttä
oik.yo Tiina Tähtinen
Turuntie 8–14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Erikoishammasteknikko

EHT-
liiton
jäsen

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

HAUTAKIVET

Vuodesta 1921
luotettavaa ja yksilöllistä
palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU

Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Tarjoukset voimassa: perjantaina 30.1.2004

**Päivän resepti:
helposti, nopeasti ja hyvää!**

Reseptejä viikonlopun
ruokavalintoihin löydät:
www.spar.fi

Atria
Marinoidut Porsaan
ulkofilepihvit
400 g (7,48 kg)

299
rasia

SPAR
Broilerin maustamaton
fileesuikale
300 g (9,97 kg)

299
rasia

SPAR
Popsi Nakit
300 g (3,30 kg)

099
pkt

SPAR
Perunasipulisekoitus
500 g (1,58 kg)

079
ps

LOPPUVIIKON RUOKAPÖYTÄÄN

Vaasan Viipaleet
500-535 g
(2,60-2,43 kg)

130
ps

Suomalainen, porsaan
lapa ja etuselkä

199
kg

Norjalainen
merikirjolohi

550
kg

TUORETORILTAMME

Saksalainen
Gloster omena

089
kg

Espanja tomaatti

199
kg

Alko
762 2062

nonstop parturi
040-765 7028

Naisellista muotia
Loimaa
762 2848

Kahvila
762 4432

**LOP-
Kultapiste**
763 2150

Arvostettu
naiselle ja lapselle
Olgatar
762 1413 76368520

**Ritvan
ja Olin
Eines-
keittiö**

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa Sinun makuusi

SPAR

ALE LOPPUMASSA!

ERÄ – JAKKUA
– 1/2 HAMEITA
– HOUSUJA
– NEULEITA

70%

Annakaisa

Kauppalanenkatu 9–11, Loimaa, puh. (02) 762 2341